

VIDEO REFLECTIE (BEROEPSPRODUCT, KRITISCH REFLECTIEF)

Voor deze videoreflectie stel ik een aantal punten voorop om als bewijs te dienen voor de competentie kritisch reflectief. De andere punten zijn in de lesreflecties opgenomen aan de hand van het reflectiemodel van Korthagen.

De kern vragen die ik op heb gesteld voor het reflecteren van de video zijn:

- Hoe handel ik als docent? (houding)
- Hoe geef ik feedback?
- Wat zijn mijn kwaliteiten en beperkingen?

5. KRITISCH-REFLECTIEF COMPETENT

De kunstvakdocent heeft als startbekwaam beroepsbeoefenaar een kritische en onderzoekende houding richting zijn eigen (kunst)pedagogische en artistieke handelen, beroepsopvattingen en persoonlijke concepten en kan deze systematisch bijstellen ten bate van zijn persoonlijke en professionele ontwikkeling.

- a. gaat professioneel om met het geven en ontvangen van feedback;
- b. gebruikt feedback om zichzelf verder te ontwikkelen;
- c. heeft een duidelijk beeld van eigen kwaliteiten en beperkingen;
- d. formuleert ontwikkelingsvragen en maakt een persoonlijk ontwikkelingsplan;
- onderzoekt kritisch actuele ideeën en deelt dit met anderen;
- reflecteert kritisch en systematisch op zijn eigen didactisch en artistiek handelen;
- beoordeelt het eigen handelen op (kunst)pedagogische waarde en effectiviteit.

Hoe handel ik als docent

Al in de eerst minuut van de video zie ik aan mezelf dat ik vertwijfeld overkom. De eerste cursist laat een tweetal tekeningen zien. Ik weet eigenlijk niet goed wat ik erover moet vertellen want de eerste reactie in mezelf is dat ik de paardenbloem menig keer op de schouder van een 16-jarige tiener voorbij heb zien komen en dat het daarom voor mij niet een hele originele interpretatie is. Dit is ook iets wat ik van mezelf verafschuw en zo snel mogelijk uit mijn gedachte probeer te krijgen. Ik weet daarna ook eigenlijk niks te zeggen of openlijk advies te geven op de vraag die voortbijkomt.

Bedenk wat ik dan wel kan zeggen?

Waar komt dit door?

Bij de tweede cursist probeer ik wat enthousiaster te zijn door met mijn mimiek te lachen om 'grappige' dingen die voortbijkomen bij de vogels. Omdat ik hier wederom niet echt weet wat ik moet zeggen probeer ik snel door te gaan naar de volgende cursist.

Deze cursist kwam haar tekening van een boom laten zien. Eigenlijk zie ik hier eigenlijk weer geen enthousiasme bij mezelf naar boven komen en maak ik alleen een opmerking over de techniek en vraag ik naar de achterliggende gedachte. Een boom staat voor haar voor vrijheid, maar ze wist niet waarom. Ik suggereerde iets met 'levensboom' maar eigenlijk had ik zelf ook geen idee.

Suggestie: Overeenkomst tussen spreiden van vleugels en het uitlopen van takken

Het was een erg mooie afbeelding waarin het licht in de foto bijna magisch te noemen was. De boom was 500 jaar oud en kun je je voorstellen wat deze meegemaakt zou kunnen hebben? Welke verhalen zou deze boom ons kunnen vertellen? Dit zijn allemaal voorbeelden van vragen die nu terplekke naar boven komen. Waarom gebeurt dit niet op het moment zelf?

Ik denk dat ik tijdens een inleiding mijzelf volledig aan banden leg door een combinatie van onzekerheid en vertwijfeling. Hetgeen wat ik op dat moment niet kan zijn is mezelf, mijn fantasie en creativiteit lijken dan wel helemaal geblokkeerd.

Daarna ga ik door met mijn tekst terwijl de cursisten de boom nog aan het bewonderen zijn. Ik denk dat ik op dat moment niet helemaal wist wat ik moet doen. Misschien ging ik zelfs wel gewoon door omdat er op dat moment dan minder aandacht op mij gericht zou zijn. Ondertussen was de volledige aandacht weer op mij gericht en vertelde ik over de tentoonstelling van museum De Fundatie die ging over 'Vrijheid' waarin 50 Nederlandse kernkunstwerken vanaf 1968 te zien waren. Ik anticipeerde op een cursist die naar de tentoonstelling was geweest. Ik vroeg hoe zij het vond en zij antwoorde met 'afwisselend en prachtig'.

Suggestie: Waarom dan afwisselend en prachtig? > doorvragen

Wel goed dat ik daarna vertel over de zin van de tentoonstelling. Het ging erom dat kunst niet elitair is en zou moeten zijn maar dat kunst voor de gehele maatschappij is, kunst is voor iedereen!

Op het moment dat ik de video aan wilde zetten, begon een cursist te vertellen over iets wat ze op de radio gehoord had dat ging over de invloed van sociale media op kunst. Dat kunst op die manier veranderd is dat het nu voor veel meer mensen toegankelijk is geworden. Het voorbeeld die ze noemde was dat je voorheen nooit foto's mocht maken in een museum, maar nu is dat niet meer zo en delen mensen massaal de foto's van allerlei werken op sociale media.

Door het verhaal legde ik gelijk de link naar het 'selfiemuseum' Youseum in Amsterdam. Waarin de werken van het museum eigenlijk alleen dienen als achtergrond voor de foto's waarin je zelf het belangrijkste onderwerp bent.

Daarna vertelt ze nog over de videoclip van Beyonce in het Louvre en massale toestroom van bezoekers die het museum na de videoclip kwamen bezoeken.

Wat mij opvalt aan mijn gedrag is dat ik wel een vriendelijke uitstraling heb, geïnteresseerd overkom en dat ik graag wil dat ze de vrijheid hebben om hun verhaal te delen. Maar ik toon bij het eerste verhaal eigenlijk helemaal geen blijk van waardering. Ik ga vertel wat er in mij op kwam na het verhaal.

Suggestie: blijk van waardering! Wat mooi dat je deze link nu legt want dit is inderdaad waar het nu om draait! > zo koppel je het gelijk aan actualiteit > dit soort gedachtegangen en deelmomenten zijn heel erg mooi en belangrijk

Dan laat ik de video zien en zeg ik: 'nou dat wilde ik even laten zien'. Ik vind mezelf op dit moment nog steeds vertwijfeld overkomen. Ik hoor ook iedere keer in mijn stem een hogere tonatie aan het einde van de zin die haast vragend is. Er mist concretisering, maar daarnaast praat ik ook erg langzaam en monotoon.

Tijdens de vorige les kreeg ik de opmerking al dat ik erg monotoon kan praten. Ik probeerde hier dus al rekening mee te houden, maar misschien werd het daardoor juist minder concreet. Ik moet zorgen dat ik er sta.

Wat ik goed vond was dat ik de cursisten wees op het boek die in de lokale bibliotheek te lenen is. Daarna vroeg ik naar de bevindingen en zie je dat ik oprecht geïnteresseerd ben in het antwoord. De cursist vertelde over de schoonheid van de verschillende interpretaties van vrijheid van de verschillende werken.

Ik maakte hierna de link naar twee opmerkingen die de cursisten maakten bij de vorige les. Wilma noemde hierbij het gevoel van vrijheid als je een vliegreis maakt, waarbij Nellie juist het tegenovergestelde gevoel ervaart in een vliegtuig. Hier duidde greep ik dus weer terug naar de verschillende interpretaties van vrijheid en koppelde ik deze terug naar de eigen ervaringen.

Ik liet hierna de twee werken die ik gekozen had rondgaan en vertelde over de interpretaties van de kunstenaars hierbij. Een cursist maakte de opmerking dat deze informatie ervoor zorgt dat ze het werk dan nog een keer in handen wilde zien omdat het beeld daardoor versterkt wordt. Ik moest hierbij lachen om haar opmerking en voor het eerst zie ik bij mezelf dat ik oprecht ontspan.

In merkte dat er interesse was naar het werk en ging hier dan ook uitgebreider op in door er meer over te vertellen. Op dit moment kwamen er steeds meer opmerkingen en kwamen er vragen en interpretaties naar boven. Hoe zag een dag eruit voor deze kunstenaar?

Suggestie: bij interesse anticiperen en doorvragen. Hoe zou het zijn om jezelf eenzelfde soort beperking op te leggen met tekenen? Oefening met minuut tekeningen

Bij het werk van Koelewijn zag ik dat ik enthousiaster werd bij het vertellen en zag ik dat door het delen van een leuke persoonlijke ervaring de groep hier positief op reageerde en dat eigenlijk wel leuk vonden. Dit zou ik graag vaker bij mezelf terug willen zien.

We waren nu ongeveer 23 minuten verder en toen ging ik iedereen even langs om te vragen naar de ideeën voor deze les. Ik zie dat mijn energie redelijk op was geraakt en dat het op dit moment moeilijk was om meer energie te geven. Mijn concentratie was afgezwakt en ik had de afsluiting van de inleiding eigenlijk ook niet voorbereid wat ervoor zorgde dat dit niet zo'n sterk onderdeel was.

Aan het einde van de les maakte een cursist de opmerking dat ze het een leuke uitleg vond en dat het haar echt aan het denken heeft gezet. Dit vond ik toch eigenlijk een erg mooi compliment omdat dit eigenlijk precies mijn doel was voor de les.

Hoe geef ik feedback?

Als ik kijk naar de manier waarop ik feedback heb gegeven tijdens de inleiding/instructie is het mij opgevallen dat ik weinig complimenten geef. Ik weet niet goed wat ik moet zeggen als ik voor de groep sta al gaat het om het geven van feedback over het werk van een individu. In tegenstelling tot het geven van feedback bij één op één begeleiding gaat dit mij moeilijk af. Dit komt doordat wanneer ik voor de groep sta er meerdere ogen op mij gericht staan en ik meer druk ervaar.

Het is mij ook opgevallen dat ik het lastig vind om dan ook emotie te tonen en oprecht te zijn over het werk met het geven van feedback voor de groep. Ik geef dan vaak geen mening of ik begin over technische aspecten. Dit kan nogal koud overkomen en dat is helemaal niet hoe ik over zou willen komen.

Voor het tonen van emotie is het nodig om je kwetsbaar op te stellen en je tegelijkertijd op je gemak te voelen om vrijuit te kunnen spreken. Dit ontbreekt nog omdat ik mij op dat moment

nog te ongemakkelijk voel. Ik zie nu in dat dit een punt is waar ik echt aan moet werken zodat ik lerenden hiermee een goed gevoel kan geven en kan motiveren door te gaan met hetgeen waarmee ze bezig zijn.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor de evaluaties die aan het einde van de les plaatsvinden. Daar zijn mijn opmerkingen ook nog te twijfelachtig en mis ik daarin oprecht enthousiasme en waardering voor de cursisten voor de grote groep.

Wat zijn mijn kwaliteiten en beperkingen?

Kwaliteiten

- Cursisten inspireren
- Betekenis van kunst laten ervaren
- Effectieve les ontwerpen
- Eigen interesse over brengen
- Geduldig en respectvol
- Haal inspiratie uit het werk van kunstenaars
- Onconventionele denkwijze stimuleren
- Bronnen inzetten voor een les
- Chronologisch les doorlopen

Beperkingen

- Goede vragen stellen
- Doorvragen
- Complimenten geven (voor de klas)
- Open houding aannemen
- Vertwijfeld overkomen
- Monotoon/vragend stemgebruik

Aandachtspunten (meer gebruik maken van)

- Enthousiasme
- Humor
- Persoonlijkheid